

Erasmus+

Rangiranje sveučilišta: što, kako, čemu sve to?

Melita Kovacevic
University of Zagreb

Nacionalni Erasmus+ HERE Seminar
„Rangiranje ustanova visokog obrazovanja”
Podgorica, May 14, 2019

Teme

Kad su se sveučilišta počela rangirati?

Zašto se sveučilišta rangiraju?

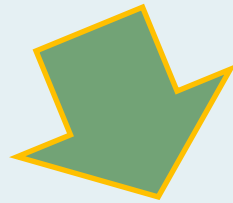
Koji su uobičajeni postupci?

– pregled nekih najpoznatijih sustava rangiranja

Kada je rangiranje započelo?

Razlike između europskog i američkog konteksta

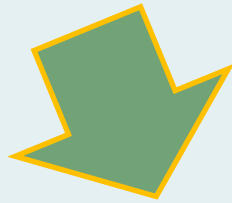

Kompetitivnost među institucijama u SAD još od početka 20. st.

Kada je rangiranje započelo?

Svrha

Omogućiti potencijalnim korisnicima sustava
Uvid u isplativost investicije školovanja

MNOGE KONTROVERZE OD SAMIH POČETAKA

Kako mi vidimo sebe?

Kako nas vide drugi?

Koja je naša pozicija (uloga?)
na lokalnoj, nacionalnoj,
regionalnoj i globalnoj sceni
visokog obrazovanja?

Drugi razlozi za intenziviranje rangiranja

- Preslagivanje snaga u visokom obrazovanju (Kina!)
- Povećanje broja institucija koje nude visoko obrazovanje
- Masovno obrazovanje i gubljenje elitističke pozicije
- Financiranje visokog obrazovanja (povećani troškovi)
- Mobilnost studenata, i kao izvor prihoda
- Sve skuplje istraživanje
- Nove uloge sveučilišta (inovacije i TT)
- Globalizacija
- Brzo stvaranje novog znanja i njegov transfer
- Novi sudionici u procesu (industrija)

Veliki broj različitih rangiranja

Koriste različite metodologije

Primjenjuju različite indikatore

Različita je motivacija

NEUJEDNAČENA ŠAROLIKOST

Redosljed pojavljivanja poznatijih i relevantnijih sustava rangiranja

- 2003. ARWU objavljuje prvo značajno međunarodno rangiranje (kasnije poznato kao Šangajska lista)
- 2004. Quacquarelli Symonds (QS) objavljuje prvo rangiranje
- 2004. španjolski Cybermetrics Lab objavljuje Webometrics
- 2009. Times Higher Education se odvaja od QS-a, potpisuje ugovor sa Thompson Reutersom i objavljuje prvo samostalno rangiranje
- 2010. pojavljuje se RoundRanking – provodi ga RUR Rankings Agency iz Rusije
- 2014. Europska komisija započinje U-Multirank

Odgovornost suvremenog sveučilišta

- ❖ Obrazovanje stručnjaka na najvišim razinama obrazovanja
- ❖ Stvaranje novoga znanja provodeći istraživanja u svim područjima znanosti i umjetnosti
- ❖ Transferiranje znanja i njegova primjena te povezivanje s društvom i stvaranje društva znanja

Što je rangiranje?

Pokušaj nalaženja reprezentativnog pokazatelja koji će omogućiti međusobnu usporedbu različitih sveučilišta

Različita metodologija, mnogo kritika i nezadovoljstva

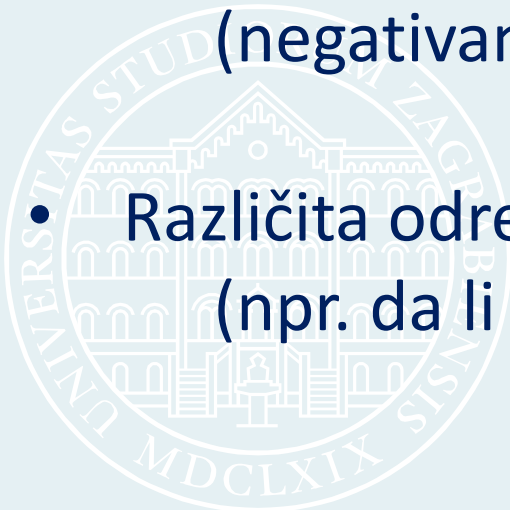
Mnoga dobra i loša sveučilišta reći će da ne vole rangiranja i ne drže do njih

Ali svi koji su bolje rangirani, navode podatak o tome prilikom prezentiranja

Jesu li rangiranja objektivna? Gdje su zamke?

- Treba dobro znati što se mjeri pojedinim rangiranjem
- Treba odvojiti i razlikovati pokazatelje koji ovise o veličini institucije
(npr. broj istraživača/financiranje/ekonomski standard)
- Sveobuhvatna sveučilišta su uobičajeno i veća
(negativan utjecaj na rangiranje)
- Različita određenja sveučilišta
(npr. da li je sveučilišna bolnica dio sveučilišta)

Jesu li rangiranja objektivna? Gdje su zamke?

- Kako postići odgovornost u postupku rangiranja?
- Prikupljanje podataka i ponderiranje indikatora mora biti transparentno
- Sveučilišta se mogu uspoređivati samo ako se uzmu u obzir i njihove razlike
- Nije dobro (vrlo je pogrešno) interpretirati rang bez uvida u podatke iz kojih on proizlazi

Jesu li rangiranja objektivna? Gdje su zamke?

- Nije dobro što se zaboravljaju i zanemaruju aspekti koji nisu obuhvaćeni rangiranjem sveučilišta
- Neka rangiranja mogu biti potpuno neprimjenjiva na neke dijelove sveučilišta

U-MULTIRANK

ARWU

THE

Neka od najpoznatijih rangiranja

WEBOMETRICS

QS

- Rangirana svjetska sveučilišta
- Podaci se prikupljaju iz javno dostupnih izvora
- Sveučilišta sa STEM područjima bolje prolaze zbog primijenjene metodologije

Kriterij	Indikator	Udio
Kvaliteta obrazovanja	Alumni dobitnici Nobelove nagrade i Fieldsove medalje	10%
Kvaliteta osoblja	Osoblje dobitnici Nobelove nagrade i Fieldsove medalje	20%
	Visoko citirani istraživači u 21 kategoriji (Clairvate)	20%
Istraživačka produktivnost	Radovi objavljeni u Nature i Science	20%
	Radovi indeksirani u SCI-Exp i Social Science Citation	20%
Produktivnost per capita	Otežani indikatori podijeljeni s brojem FTE akademskog osoblja	10%

Ima sasvim druge indikatore

- Reputacija
- Nastavnik/student
- Doktorati/BA
- Doktorati/zaposlenici
- Budžet
- Prihod iz istraživanja
- Produktivnost
- Citati
- Udio međunarodnih studenata

U 4 kategorije: kriteriji, istraživanje, citati,
Internacionalnost (citati nose najveći udio)

Reputacija

- Primjenjuje se anketa
- Ispituje se mnijenje istraživača o ciljnoj instituciji
- Znanstvenici navode po njihovom mišljenju najbolje institucije u njihovom području

Problem: anketiranje i subjektivna procjena izuzetno ovise o dostavljenim podacima

Na što sve sveučilišta trebaju obratiti pažnju

- Kako povećati broj istraživača
- Kako povećati broj projekata
- Imati programe na engleskom jeziku
- Povećati dolaznu mobilnost

Indikatori

- Istraživanje
- Omjer zaposlenika i studenata
- Citiranost *per capita*
- Reputacija kod poslodavaca
- Udio međunarodnih studenata
- Udio međunarodnog osoblja

Reputacija

- QS traži od institucije da im dostavi listu znanstvenika i poslodavaca koje mogu kontaktirati

Problem:
mediji i reputacija institucije,
kvaliteta prikupljenih podataka

Glavni cilj: poticanje sveučilišta na transparentnost, dostupnost podataka, povezivanje, objavljivanje publikacija

Kriteriji:

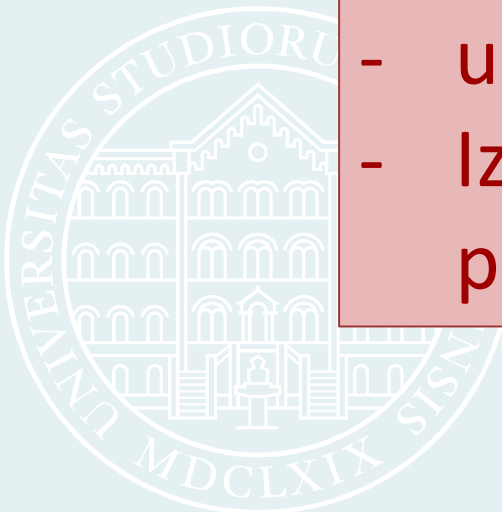
- **Prisutnost** – broj stranica glavne domene institucije
- **Vidljivost** – broj vanjskih mreža koje se referiraju na stranicu institucije
- **Transparentnost** – broj citata Google Scholar
- **Izvrsnost** – broj radova u top 10% najcitiranijih časopisa u 26 disciplina (Scimago)

- Projekt koji je pokrenula EC
- Višedimenzionalno profiliranje sveučilišta
- Nije pravo rangiranje nego alat za uspoređivanje sveučilišta prema različitim kriterijima

Problem/obilježja:

- traži se mnogo podataka od samih sveučilišta
- uzimaju se podaci Web of Sci, PatStat
- Izrađuju se odvojeni profili za pojedina područja znanosti

Strateško promišljanje

- Institucija treba prepoznati koji sustav rangiranja je za nju optimalan u konkretnoj fazi razvoja
- Usmjeriti se na pokazatelje na koje je moguće pozitivno djelovati
- Izraditi kratkoročne i dugoročne strateške ciljeve i s njima u skladu djelovati
- Upoznati sve djelatnike sa smislom rangiranja, strateškim odlukama vodstva institucije i dosljedno pokušavati pozitivno utjecati na pokazatelje kvalitete
- Obratiti pozornost na aktivnost i povezanost s drugim sudionicima u procesu, kao što su partneri iz industrije i drugih poslovnih sektora izvan sveučilišta
- Razviti mehanizme i alatke za promicanje aktivnosti koje će pridonijeti boljem rangu

Kako bi se izbjegle sve zamke rangiranja
i da bi se rangiranje unaprijedilo

2004. osnovana Međunarodna ekspertna skupina
(UNESCO, European Centre for Higher Education,
HE Policy in Washington, D.C.)

Berlinska načela o rangiranju visokoškolskih ustanova
(Berlin Principles on Ranking of HE Institutions)

Načela (16) su grupirana u 4 kategorije

- ❑ Svrha i ciljevi rangiranja (5)
- ❑ Dizajn i ponderi indikatora (4)
- ❑ Prikupljanje i obrada podataka (5)
- ❑ Presentacija rezultata (2)

Purposes and Goals of Rankings

- *Be one of a number of diverse approaches to the assessment of higher education inputs, processes, and outputs.*
- *Be clear about their purpose and their target groups*
- *Recognize the diversity of institutions and take the different missions and goals of institutions into account.*
- *Provide clarity about the range of information sources for rankings and the messages each source generates.*
- *Specify the linguistic, cultural, economic, and historical contexts of the educational systems being ranked.*

Design and Weighting of Indicators

- *Be transparent regarding the methodology used for creating the rankings.*
- *Choose indicators according to their relevance and validity.*
- *Measure outcomes in preference to inputs whenever possible.*
- *Make the weights assigned to different indicators (if used) prominent and limit changes to them.*

Collection and Processing of Data

- *Pay due attention to ethical standards and the good practice recommendations articulated in these Principles*
- *Use audited and verifiable data whenever possible.*
- *Include data that are collected with proper procedures for scientific data collection.*
- *Apply measures of quality assurance to ranking processes themselves.*
- *Apply organizational measures that enhance the credibility of rankings.*

Presentation of Ranking Results

- *Provide consumers with a clear understanding of all of the factors used to develop a ranking, and offer them a choice in how rankings are displayed.*
- *Be compiled in a way that eliminates or reduces errors in original data, and be organized and published in a way that errors and faults can be corrected*

http://www.che.de/downloads/Berlin_Principles_IREG_534.pdf

Možemo li ga izbjeći?

Što nam to znači?

Što dobivamo rangiranjem?

Želimo li rangiranje?

Namjesto zaključka – nedoumice, pitanja, kritike

Što će nam donijeti u bilo kom slučaju?

Je li uistinu u našim rukama da se prikažemo boljima?

U čijem je ono interesu?

Thank you

